

Handläggare
Monica Söderman
Telefon: 08-508 33 889

Till
Utbildningsnämnden
2014-01-16

Utbildningsnämndens verksamhetsspecifika EU-positionspaper

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner nämndens verksamhetsspecifika EU-positionspaper.
2. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag av aktiviteter som tillägg till verksamhetsplan 2014.

Anders Carstorp
Utbildningsdirektör

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade våren 2013 att anta policy om ”EU-politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna – positionspaper om EU, staden och stockholmarna”. I anslutning till detta uppdrogs ett antal av stadens nämnder och bolag att före utgången av 2013 - i samråd med kommunstyrelsen och i samverkan med andra nämnder - utarbeta verksamhetsspecifika EU-positionspaper.

Detta förslag beskriver EU:s inflytande på nämndens arbete samt principer och strategier för nämndens EU-arbete. Dessutom föreslås aktiviteter som ska genomföras 2014 och som läggs till nämndens verksamhetsplan 2014.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom ledningsstaben i samråd med stadsledningskontoret.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade våren 2013 att anta policy om ”EU-politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna – positionspaper om EU, staden och stockholmarna”. I anslutning till detta uppdrogs ett antal av stadens nämnder och bolag att före

utgången av 2013 - i samråd med kommunstyrelsen och i samverkan med andra nämnder - utarbeta verksamhets specifika EU-positionspapper. För att säkerställa harmonisering mellan stadens nämnder och bolag ska utarbetandet av positionspapperet stämmas av med stadsledningskontoret, antas av nämnden och gälla till dess att annat fastslås.

Kommunfullmäktiges EU-positionspapper slår fast att tre ömsesidigt förstärkande principer ska gälla för stadens EU-arbete:

1. Beslut ska fattas på rätt politisk nivå.
 - a. Staden har en positiv grundsyn på EU-samarbetet.
 - b. EU ska fokusera sina insatser på de områden där unionspolitik har ett mycket tydligt mervärde, jämfört med kommunal och nationell politik.
2. Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö.
 - a. EU:s fokus bör ligga på fullbordandet av den inre marknaden och på fortsatt utveckling av miljöpolitiken.
 - b. Det primära syftet med all offentlig upphandling bör vara att ge skattebetalarna varor och tjänster av hög kvalitet till lägsta acceptabla kostnad. Det är angeläget att regelverket ger staden möjlighet att välja miljövänliga lösningar, utan att slå fast detta som ett tvingande krav.
 - c. Stadens ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som snedvrider konkurrensen.
3. EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd.
 - a. EU:s politik bör bygga på omfattande konsekvensbedömningar och samråd.
 - b. EU ska lagstifta endast om det är absolut nödvändigt för att uppnå de eftersträlvade målen. Frivilliga insatser bör alltid föredras framför nya EU-lagar.

Syftet med EU-positionspapper är att staden och dess berörda verksamheter ska fastslå sin grundinställning till EU-politiken och dess påverkan på Stockholm och stockholmarna. Genom att utarbeta samstämmiga, men verksamhets specifika positionspapper kommer nämnderna – och staden som helhet – att mer framgångsrikt kunna påverka EU-beslutens utformning.

Ärendet

Stadens nämnder och bolag ska, i linje med stadens internationella strategi, arbeta aktivt med EU-frågor för att ta tillvara stadens och stockholmarnas intressen.

Nämnder och bolag ska använda alla kanaler som står till buds för staden för att påverka EU:s beslutsfattare.

Nämnder och bolag ska vara drivande aktörer i Eurocities styrelse, forum och arbetsgrupper för att hävda stadens prioriteringar. Stadens nämnder och bolag ska använda den ombildade Stockholmsregionens Europaförening (SEF) för att driva stockholmsregionens intressen i Bryssel.

Utbildningsnämndens verksamhetsspecifika EU-positions-papper ska visa hur nämnden ska arbeta utifrån ståndpunkterna i stadens positions-papper.

Förvaltningens förslag till utbildningsnämndens verksamhetsspecifika EU-papper

EU:s inflytande på nämndens arbete

Inom utbildningsområdet har EU begränsade möjligheter att lagstifta och använder sig därför av icke-bindande verktyg för att stimulera frivillig samordning av medlemsstaternas politik, genom att skapa förutsättningar för utbyte av idéer och genom att sprida goda exempel på europeisk nivå, enligt fördragstexten: *"Unionen ska bidra till utvecklingen av en utbildning av god kvalitet genom att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och genom att vid behov stödja och komplettera deras insatser, samtidigt som unionen fullt ut ska respektera medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation(...)."* (artikel 165, fördraget om EU:s funktionssätt).

Det viktigaste instrumentet för att styra utvecklingen i en viss riktning är den finansiering som EU erbjuder genom program och olika fonder, framför allt strukturfonderna. Programmen och fonderna speglar de prioriteringar och utpekade fokusområden som kommissionen arbetat fram i olika dokument. Det övergripande styrdokumentet är Europa 2020-strategin som ska möjliggöra en smart, hållbar och inkluderande tillväxt i Europa. I strategin redovisas överordnade mål och strategier varav några direkt berör nämndens verksamhetsområde.

För nämndens del är det framför allt strategierna Unga på väg och En agenda för ny kompetens och arbetstillfällen som är av betydelse. Dessa strategier innehåller bland annat att:

- utbildning på alla nivåer förbättras
- unga ska rustas bättre för arbetsmarknaden
- gymnasieelever kan studera och praktisera utomlands
- färre hoppar av skolan

Principer för nämndens EU-arbete

Nämnden ska i enlighet med kommunfullmäktiges internationella strategi arbeta med EU-frågor för att utveckla staden och tillvarata stockholmarnas intressen. Nämnden ska i enlighet med kommunfullmäktiges EU-positionsapper använda relevanta kanaler för att påverka policy och beslutsfattare inom EU.

En utgångspunkt i EU-arbetet är av kommunfullmäktige fastställda principer.

1. Beslut ska fattas på rätt politisk nivå.
2. Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö
3. EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd.

Utifrån princip ett om att besluta ska fattas på rätt politisk nivå finns det för staden och nämnden anledning att bevaka och påverka att utbildningsområdet förblir ett nationellt ansvarsområde.

För princip två är offentlig upphandling det mest relevanta området för nämnden att bevaka och påverka. Det är viktigt att upphandlad leverantör delar stadens värderingar för grundläggande mänskliga rättigheter, demokratiska rättigheter och att nämnden kan ställa krav på att leverantören tar ett samhällsansvar.

Princip tre handlar om att EU-politiken ska föras av ett grundligt utredningsarbete och samråd för att vara välunderbyggd. Det är viktigt att nämnden vid lämpliga tillfällen tar möjlighet att vara en del av den processen. Eurocities är en kanal för att kunna lämna synpunkter under utredningsarbetets gång.

En viktig utgångspunkt för nämnden är att verksamhetsutveckling ska styras nationellt och lokalt utifrån lokala förutsättningar då Europas länder har olika lagstiftning och förutsättningar inom de verksamhetsområden som nämnden ansvarar för.

Nämndens engagemang och intresse för EU-frågorna kring främst verksamhets specifika områden som har direkt påverkan på verksamheten och skapar nytta för nämndens målgrupper.

Nämndens konkreta EU-arbete ska bidra till verksamhetsutveckling, positionering, bevakning och påverkan enligt stadens internationella strategi.

Verksamhetsutveckling innebär att samverkan eller projekt ska ge ett mätbart mervärde med fokus på kompetenshöjning och metodutveckling genom EU-samarbeten och finansiering.

Positionering innebär att nämnden sprider information i Europa om det utvecklingsarbete som görs i staden och därmed bidrar till spridningen av stadens vision och ett Stockholm i världsklass. Detta sker genom EU-projekt och exempelvis nätverk och konferenser som nämndens medarbetare deltar i.

Bevakning och påverkan av policy- och metodutvecklingen inom EU görs löpande genom nämndens engagemang inom ramen för Eurocities och andra relevanta internationella nätverk och samverkansprojekt. Nämnden bevakar beslut från EU inom nämndens verksamhetsområde.

Strategi för nämndens EU-arbete

EU:s utbildningspolitik har betydelse för den svenska skolan. Kunskap och internationella utbyten har identifierats bland de främsta framgångsfaktorerna för EU:s tillväxt. Samhällsutvecklingen i en alltmer internationaliserad värld kräver kunskap om, förståelse för och en beredskap för internationella frågor. Nämnden ska bidra till att de mest aktuella och mest relevanta arbetssätten ska spridas och utvecklas.

Nämnden ska också ta tillvara goda strategier och arbetsmetoder som utvecklas av andra i Europa. Det bidrar till en förnyelse och utveckling av utbildningssystemen med nytta för såväl de enskilda staterna som EU som helhet.

För att bidra till att den politik unionen bedriver är välgrundad deltar nämnden i för nämnden betydelsefulla samråd samt ger förslag till yttranden som formuleras inom nätverket Eurocities när nämnden anser att så är viktigt.

Nämnden ska söka kunskap och forma samarbeten och nätverk, identifiera områden där staden kan ha nytta av erfarenhetsutbyte och best practice. När utbildningsnämnden deltar i eller driver EU-projekt ska det finns en tydlig koppling till verksamhetsutveckling och önskad påverkan på EU:s utbildningspolitik. På så vis får projekten också karaktär av arbetssätt och redskap för att positionera Stockholms stad.

En viktig grund för nämndens Europasamarbete är ett aktivt deltagande i stadens samarbetsorganisationer. Det är huvudsakligen Eurocities, Sveriges kommuner och landsting och Stockholmsregionens Europaförening. En strategisk hållning som innebär aktiv medverkan i och arrangörskap av seminarier och konferenser på för staden angelägna teman är av betydelse för nämnden. Samarbeten ska också utvecklas i den löpande verksamheten

För att säkra genomförandet av positionspapperet internt kommer nämnden att lägga fokus på information och tillgänglighet.

Förvaltningens förslag

Utbildningsnämnden ska i sin verksamhetsplan ha med aktiviteter som ska genomföras 2014 utifrån nämndens verksamhetsspecifika EU-positions-papper.

Förslag till aktiviteter till nämndens verksamhetsplan 2014:

- Inventering av relevanta nätverk och intressenter inom EU med inriktning mot utbildningsområdet
- Deltagande i Eurocities och andra nätverk för bevakning och påverkan.
- Uppmuntra och stödja verksamheter att delta i EU-projekt och samarbeten inom nämndens verksamhetsområde utifrån Europa 2020-strategin.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förslaget till verksamhetsspecifikt EU-positions-papper samt godkänner tillägget till nämndens verksamhetsplan 2014. Positionspappret gäller tills annat beslutas.